

BESCHRIJVINGEN

van nieuwe exotische Tortricinen, Tineinen en Pterophorinen

benevens aantekeningen over reeds bekend gemaakte soorten

DOOR

P. C. T. SNELLEN.

Eerste Stuk.

(Pl. 5 en 6).

Door dit stuk wenschte ik een begin te maken met het publiceren van de exotische Microlepidoptera (behalve Pyraliden), die mij sedert eenige jaren, vooral uit Oost-Indië, van verschillende zijden gezonden geworden zijn en er aantekeningen bij te voegen over enkele reeds bekende. De nieuwe soorten zijn allen zorgvuldig afgebeeld door Dr. Henri W. de Graaf. Ik acht dit volstrekt noodzakelijk.

Het tegenwoordige opstel handelt over de volgende soorten:

- 1 Tortrix Pullatana m. nov. spec.
- 2 Grapholitha Albitibiana m. nov. spec.
- 3 » Delectana m. nov. spec.
- 4 Choregia Lucasseni m. nov. spec.
- 5 Hapsifera Corticella m. nov. spec.
- 6 Tinea Galeatella Mabilie.
- 7 Adela Sythoffi m. nov. spec.
- 8 Atteva Modesta m. nov. spec.
- 9 Cryptolechia Nigricostella m. nov. spec.
- 10 Psecadia Eborinella m. nov. spec.

- 11 *Symmoca Albidella* m. nov. spec.
- 12 *Ceratophora Plutelliformis* m. nov. spec.
- 13 » *Tristella* m. nov. spec.
- 14 *Gelechia Viridella* m. nov. spec.
- 15 *Anacampsis Lamprostoma* Zeller.
- 16 *Snellenia Fuscedinella* m. nov. spec.
- 17 *Limnaecia Xylinella* m. nov. spec.
- 18 *Pammeces Zehntneri* m. nov. spec.
- 19 *Pyroderces Leucatella* m. nov. spec.
- 20 » *Bicolorella* m. nov. spec.
- 21 *Batrachedra Coriacea* m. nov. spec.
- 22 *Ideostoma Miraculosa* Frey.

1. ***Tortrix Pullatana*** m. nov. spec. Pl. 5 fig. 3 (♂) en fig. 3a (kop).

Acht exemplaren van beide seksen. 20—23 mm

Deze vlinder, eene echte *Tortrix*, behoort volgens Lederer, Wien. Ent. Monats. 3 p. 242 (1859), tot zijne afdeeling *Batodes*, want de aderen 7 en 8 der voorvleugels zijn gesteeld (zij omvatten de punt) de mannelijke hebben een omslag aan den voorrand en de sprietschaft derzelfde sekse is aan den wortel niet uitgesneden. Van de beide europesche soorten der afdeeling *Batodes* (*Angustiorana* Haw. en *Reticulana* Hbn) is de laatste in vleugelvorm, kleur en teekening het naast aan *Pullatana* verwant, nog nader de Noord-Amerikaansche *Reticulatana* Clem. Zij heeft even lange palpen, die wel denzelfden vorm hebben als bij *Reticulana* maar bij de Javaansche en Noord-Amerikaansche soort twee en half maal zoo lang als de kop zijn. Daarentegen is de omslag der mannelijke voorvleugels bij *Reticulatana* (uit N.-A.), slechts zeer smal, bij de europesche *Reticulana* breed en duidelijk; nog iets breeder is hij bij *Pullatana*. Een duidelijk onderscheid van beide soorten is bij *Pullatana* mas te vinden in de lange, spits toeloopende donkere beharing aan den staartheek der achtervleugels terwijl de beide seksen van de twee genoemde verwanten verschillen door de donkere, graauwachtige leemkleur hunner voorvleugels

Palpen bij den man twee en half maal zoo lang als de kop,

regtuitstekend, snuitvormig, bij het wijfje nog iets langer en spits, het eindlid vooral bij den man duidelijk. Kop met eene dikke, grove beharing die op het voorhoofd eene korte, stompe kuif vormt. Spriet, vooral bij den man, met lang, dik wortellid, nog langer en dikker dan bij *Reticulatana*, waar het reeds meer ontwikkeld is dan bij *Reticulana*. Schaft haarvormig, gelijkmatig kort bewimperd. Voorvleugels met duidelijker punt dan bij de twee meergenoemde soorten, bij den man met breeden omslag aan den voorrandswortel die donkerder is dan de vleugelgrond. Deze is graauwachtig leembruin, met zeer flauwen glans en vrij gelijkmatig met donkere stippen bestrooid. Van de gewone Tortricinen-teekening, is, wat betreft een wortelveld niets te zien, de middenband is flauw soms *zeer*, zonder duidelijke begrenzing, schuin, ongebogen, en loopt, in het midden iets verbreed, van twee vijfden des voorrands naar den binnenrand bij den staarhoek. Achter hem ziet men eene evenwijdig loopende rij van dikkere, donkere stippen. Franje leembruin maar tegen de vleugelpunt met zwartachtige schubben op de buitenhelft, bij den man ook aan den staarhoek.

Achtervleugels met franje vuil geelwit, tegen de vleugelpunt bleek bruin en aldaar met donkere stippen, verder bij den man in de wortelhelft der cellen 2 en 3 met groenachtigen weerschijn en aan den staarhoek met de bovenvermelde spitse, bruine beharing. De franje is iets bruiner van tint dan de vleugelgrond.

Op de onderzijde is de kleur der vleugels ongeveer als boven; zij zijn ook met donkere stippen bestrooid en bij den man is buitendien de eerste helft van den voorrand der voor- en achtervleugels zwartgrijs.

Thorax en achterlijf gekleurd als de voorvleugels; bij den man de staartpluin vrij lang. Pooten evenzoo gekleurd, gewoon gevormd en gespoord.

West Java. Preanger. 5000 voet (16—1800 meter), van de heeren Sythoff en Anthony ontvangen.

2. *Grapholitha (Sisona) Albitibiana* m. nov. spec. Pl. 5 fig. 2, en 2 a, b, c.

Vier exemplaren, drie mannen van $15\frac{1}{2}$, $16\frac{1}{2}$ en 18 mm. vlugt en een wijfje van 16 mm.

Wanneer alleen de man dezer soort in aanmerking wordt genomen, zou men ligtelijk in verzoeking komen, een nieuw genus voor haar te vormen, want bij die sexe kan men zeggen, zooals wijlen Guenée zich zou hebben uitgedrukt «les caractères abondent». De achtervleugels vertoonen namelijk aan den staarthoek eene afgeronde, lobbige verbreeding, die nog meer in het oog loopt, omdat zij ten deele iets langere, aan het eind schubvormig verbreedte, witte, paarlemoerglanzige franje draagt; buitendien is hun binnenrand verbreed, omvat het achterlijf van onderen, heeft aan den wortel eene vrij lange haarpluim, op de onderzijde langs ader 16 eene korte, grove beharing en onderscheidt zich mede door de witte, in het grijs van het overige des vleugels overgaande kleur. De voorrand van den achtervleugel is mede in het midden, tot ader 8, helder wit. Eindelijk zijn de mannelijke achterscheenen aan de binnenzijde sneeuwwit met eene eveneens gekleurde, lange, fijne beharing op den rug en eene kortere, digtere, aan de onderzijde. Zij zijn overigens gewoon gespoord. Al deze kenmerken ontbreken bij het wijfje, dat niets afwijkends vertoont en wier achterscheenen alleen aan de binnenzijde eene helderwitte kleur hebben.

De middenader der achtervleugels is overigens op de bovenzijde behaard, ader 5 der achtervleugels aan den wortel gebogen en met de ongesteelde 3 en 4 uit één punt ontspringende; 6 en 7 komen mede uit één punt en wijken naar achteren uiteen. In de voorvleugels komt ader 2 uit drie vijfden van den binnenrand der middencel, 3—5 ontspringen zeer na bijeen om en uit haren staarthoek, 3 en 4 zijn aan den wortel gebogen doch verder evenwijdig, 5 en 6 regt, 7 en 8 zijn gescheiden, bij het grootste mannetje duidelijk, bij de beide andere en het wijfje nauwelijks; 9—11 ontspringen op gelijken afstand en loopen vrij in den voorrand uit. Overigens zijn de palpen kort, een weinig opgerigt, lid 2 naar voren in geringe mate verbreed, 3 kort en stomp. Thorax zonder schubbendot; het achterlijf gewoon gevormd, ook de haar-

vormige sprieten, die bij den man uiterst kort bewimperd zijn. Mannelijke voorvleugels zonder omslag aan den voorrand.

De vlinder is dus, naar de vleugeladeren, wel het naast verwant aan de afdeeling *Aphelia* van *Grapholitha* (met de europeesche *Lanceolana*, *Venosana* en *Furfurana*), waar echter de aderen 6 en 7 der bij den man bovendien normaal gevormde achtervleugels duidelijk kort gesteed zijn. Overigens schijnt mij de soort ook toe na verwant te zijn aan *Eccopsis Wahlbergiana* Zell., Micropt. Caffr. p. 79 (1852) en ik zou haar ook wel tot dit subgenus van Zeller (dat niet hetzelfde is als *Eccopsis* Led., Tortr.) hebben gebragt, ware het niet dat Zeller niet spreekt van eene bijzondere vorming der mannelijke achterpooten en ook de vleugeladeren niet beschrijft. Om al deze redenen stel ik de vorming voor van eene nieuwe onderafdeeling van *Grapholitha* onder den naam *Sisona*, m.

Een der mannetjes, het grootste, is geheel gaaf, ik zal daarnaar de beschrijving van die sekse maken.

De palpen zijn buitenwaarts aan den wortel grijswit maar worden donkerder, met eene zwartgrijze dwarsstreep voor het eind van lid 2. Kop grijs, op het aangezicht en om de sprietwortels met zwarte schubben. Sprieten bruingrijs, op de rugzijde met donker gerande ringen. Thoraxrug grijs, van dezelfde tint en kleur als de grond der voorvleugels, namelijk helder, een klein weinig paarsachtig. Van de gewone Tortricinen-teekening is, wat een wortelveld, middenband en schild betreft, niets te zien, alleen de voorrandshaakjes zijn duidelijk, beginnen reeds aan den vleugelwortel, worden gaandeweg grooter, zijn donkerbruin gekleurd en door lichte streepjes afgewisseld die met een paar vrij helderwitte, gekromde, voor de donkerbruine vleugelpunt eindigen. Op drie vierden des voorrands loopt uit de haakjes eene ongebogen, niet zeer scherp begrensde donkerbruine streep schuin naar den achterrands en snijdt dus de vleugelpunt af. Franjelijijn bruingeel. Overigens is de vleugelgrond geteekend met korte bruine langsstreepjes, bij het begin van den binnenrand wat bruin gewolkt, sterker voor den staarhoek waar men ook een spoor eener fijne lichtere dwarslijn ziet. Franje iets bruiner dan de vleugelpunt, boven de helft met eenige zwarte schubben.

De beide andere mannen zijn ten deele afgevlogen en onderscheiden zich door een bruin voorrandsvlekje, even voor de helft en een in het midden van het wortelderde.

Het wijfje dat zeer gaaf en frisch is, heeft bruinere, meer licht schorskleurige palpen, kop en thoraxrug dan de man, ook de voorvleugels zijn bruiner getint, met flauwvleugels zijn bruiner getint, met flauwvleugels donkere langsstreepjes en schuine dwarsstreep voor de vleugelpunt. Alleen een voorrandsvlekje, even voor de helft, is driekant, even duidelijk als bij de beide laatstvermelde mannen.

Achternvleugels met franje bij beide seksen donker grijs; zij zijn bij het wijfje stomper gepunt dan bij den man en regelmatig gevormd.

Onderzijde der vleugels donkergrijs, ongeteekend, bij den man is, als boven vermeld, de binnenrand der achternvleugels ongeveer tot ader 1*c* wit, de grovere beharing op ader 1*b* grijsachtig.

Pooten grootendeels grijs, de achterscheenen met witte binnenzijde, bij den man op den rug met eene lange, witte beharing, de voorpooten zwart gevlekt. Borst wit, de achterlijfsrug donkergrijs, de buik grijswit bij den man, bruinwit bij het wijfje, de mannelijke staartpluim grijswit.

West Java: Preanger, 16—1800 meter (Sijthoff). Ook bij Buitenzorg en Batavia door Mr. Piepers waargenomen en gekweekt. Eene beschrijving der eerste toestanden ziet later het licht.

3. **Grapholitha Delectana** m. nov. spec. Pl. 5 fig. 1 (♀) en 1*a* (kop). Twee mannen van 8, 10 en een wijfje van 10 mm.

Deze Tortricine behoort tot het genus *Grapholitha*, zooals het door mij in de Vlinders van Nederland, deel II p. 168 en 278 is gekarakteriseerd. Het zoogenaamde « schild » ontbreekt wel op de voorvleugels maar de binnenrand der middencel is op de bovenzijde der achternvleugels behaard. Verder behoort zij tot de afdeeling *F* (*Grapholitha* in engeren zin), want ader 5 der achternvleugels is aan den wortel ongebogen en van de, hier duidelijk gesteelde, aderen 3 en 4 verwijderd. Eene bijzonderheid is de ongewoon weinig gebogen achterrandsrand der achternvleugels; deze worden daar-

door bijna driekant (stomphoekig). Onder de mij in natura bekende europeesche soorten van dezelfde afdeeling zie ik alleen bij *Graph. Spiniana* Zell. en *Trauniana* W. V. iets dergelijks, maar toch minder sterk uitgedrukt.

Palpen iets langer dan de kop, lid 2 naar voren een weinig verbreed, lid 3 zichtbaar, maar kort en stomp. Voorhoofd met een kuifje, schedel een weinig grof beschubd, vooral naar achteren. Al deze deelen hebben eene licht oranjegele kleur. Sprietten graauwbruin, draadvormig, bij den man vrij dik, onbewimperd. Thorax (in het midden wat ontschubd), oranjegeel.

Voorvleugels gewoon gevormd, naar achteren weinig verbreed, de punt stomp rechthoekig, de achterrand bijna rechtstandig, onder de punt niet ingetrokken, zeer flauw gebogen, de voorrand bij den man zonder omslag aan den wortel. Hunne grondkleur is een vurig, zuiver oranjegeel dat aan den wortel onbeduidend lichter is. In de teekening kan men de gewone der Tortricinen-voorvleugels niet herkennen. Zij bestaat uit eene in cel 1b scherp gebroken dwarsstreep op een derde, die bruingrijs is en waarin drie mede bruingrijze langsstrepen uit den vleugelwortel, die dus de oranjegele grondkleur als vier strepen afzonderen, uitloopen. Aan den binnenrand van dit wortelveld ziet men eene fijne langslijn van zwarte schubben. Dan volgen, op het midden van den vleugel, weder twee bruingrijze, iets onregelmatige, dwarsstrepen, de eerste op de helft scherp gebroken en daardoor de tweede, die slechts gebogen is, aldaar rakende. Deze strepen, ook de eerste, scherp gebrokene, bereiken den met fijne zwarte stippen geteekenden voorrand niet. Achterrand der derde gebogen streep wat loodkleurig, dan fijn zwart, evenals de overige teekening van den vleugel die uit eene zeer onregelmatige, vertakte, hier en daar dikkere dwarsstreep bestaat. Schild ontbrekende. Langs het midden der zwarte franjelijn ziet men eenige, deels ineenvloeiende, zwarte vlekjes en aan den voorrand van af drie vijfden, schuine zwarte voorrandsstreepjes of haakjes. Franje graauwbruin.

Achternvleugels bij beide seksen eenkleurig zwartbruin, de zwarte franjelijn aan de binnenzijde een weinig licht afgezet, de franje

grauwbruin. Onderzijde der vleugels zwartbruin, het midden der voor- en de binnenrandshelft der achtervleugels valer.

Alle aderen der voorvleugels zijn ongesteeld, 3—6 naderen elkander aan den achterrand niet.

In de achtervleugels zijn, ook bij den man, 6 en 7 kort gesteeld en normaal.

Achterlijf zwartbruin, op den rug de achterranden der ringen leemkleurig, als de staartpluin. Borst, voor- en middenpooten oranjegeel, de achterpooten zwartgrijs met licht geringde tarsen.

Java, Tegal. Van Mr. Lucassen ontvangen.

4. **Choregia Lucasseni** m. nov. spec. Pl. 5 fig. 9 (♀) en fig. 9a (kop).

Een gaaf paar; ♂ $11\frac{1}{2}$, ♀ 12 mm.

Deze soort verschilt van hare Amerikaansche (*Violacea* Feld en Rog, *Aurofasciana* Snell.) en Zuid-Aziatische (Indo-Maleische) (*Nobilis* Feld. en Rog., *Basalis* Snell.) verwanten, door mindere grootte, smallere vleugels en veel breedere palpen met korter en stomper eindlid.

De vleugeladeren zijn meer zooals bij de Indische soorten dan bij de Amerikaansche, ader 2 der voorvleugels ontspringt uit den binnenrand der middencel, niet tegenover ader 11, maar tusschen deze en ader 10 in. In de aderen der achtervleugels zie ik geen verschil.

Sprieten bijna zoo lang als drie vijfden der voorvleugels, van boven den wortel tot over de helft iets verdikt, violet-zwart, iets glanzig, bijna draadvormig, ook bij den man naakt. Aangezigt vlak, glad beschubd, glanzig zilverkleurig. Palpen weinig langer dan de kop, lid 1 en 2 weinig smaller dan de oogen, afgerond, glad beschubd, wit met een smallen bovenrand die zwart is als het korte, stompe eindlid. Schedel bijna zwart. Halskraag en thorax glad beschubd, afgerond, zwartbruin, met fijne licht muisgrauwe schubben. Dezelfde is ook de grondkleur der voorvleugels wier voorrand voor het midden een klein weinig is ingedrukt en de punt vrij duidelijk. Zij zijn, evenals de thorax, met fijne,

licht muisgraauwe schubben gelijkmatig bestrooid, op twee vijfden ziet men eene zwarte dwarsstreep die bovenaan en in cel, 16 onbeduidend dunner en aan beide zijden een weinig lichter gezoomd is. Daar voorbij merkt men eene gewolkte ronde, iets donkerder plek onder den voorrand op met eene flauwe, gebogen dwarsstreep er achter. Achterrand iets koperglanzig, franje bruin, met koperglans. Achtervleugels iets breeder dan de voorvleugels, graauwbruin, tegen den wortel onbeduidend lichter, ongeteekend, met lichtgrijze franje, die het helderst om den staarhoek is: Onderzijde der vleugels graauwbruin, met koperglans.

Achterlijfsrug donkergrijs met iets lichtere dwarsbanden. Borst, buik en pooten wit, de laatsten zwart gevlekt, gewoon gespoord, glad beschubd doch met eenige stijve borstels op den rug en aan het eind der midden- en achterscheenen.

Java, Tegal; van Mr. Th. F. Lucassen ontvangen.

5. **Hapsifera Corticella.** m. nov. sp. Pl. 5 fig. 7 (♂), fig. 7a (kop).
♂ 17—18, ♀ 23—28 mm.

In deel 28 (1884) van dit Tijdschrift, heb ik op p. 201 eene *Hapsifera Rugosella* beschreven, van Java en Celebes, die naar afbeeldingen door Mr. Brants op pl. 2 fig. 1—4 is voorgesteld. Eene daaraan door de palpen, het ontbreken van den zuiger, den ruigbehaarden kop en den vleugelvorm verwante soort, wenschte ik thans te beschrijven. Zij verschilt echter van *Rugosella* door minder ruw beschubde voorvleugels en de ongesteelde aderen 7 en 8 van deze. Overigens is het aderbeloop hetzelfde als op de aangehaalde afbeelding van *Rugosella*, waarop alleen de aderen 5 en 6 der achtervleugels door eene fout van den graveur te nabij elkander ontspringen.

Sprieten evenals bij *Rugosella*, een derde zoo lang als de voorvleugels, met lang, plat wortellid en dunnen schaft, wiens leden eerst tegen de punt, ook bij den man, wat draadvormig worden. Oogen niet groot; geene bijoogen. Palpen geheel als bij *Rugosella*.

Voorvleugels langwerpig, met flauw gebogen voorrand en, bij gave exemplaren, vrij scherpe bijna regthoekige punt der franje;

staarhoek ook zeer duidelijk, achterrand bijna regtstandig en ongebogen, twee vijfden zoo lang als de binnenrand. Hunne kleur is, evenals die van kop en thorax, een licht, helder, eenkleurig schorsbruin. Als teekening ziet men vier of vijf schuine, ongebogen, donkerder schorsbruine dwarsstrepen die uit een weinig opstaande schubben bestaan. Van deze strepen is de derde, die van het midden van den voorrand naar den staarhoek loopt, de duidelijkste en volledigste. Voor- en binnenrand der vleugels ook een weinig donkerder; langs den achterrand eene rij donkere langsstreepjes. De franje, die vrij lang is, heeft eene iets lichtere, geelere kleur dan de vleugel, met fijn donkere spits.

De achtervleugels zijn ongeveer even breed als het voorste paar; zij zijn donker bruingrijs, met koperkleurigen of iets paarsen weerschijn. Franje wat lichter.

Onderzijde der vleugels graauwbruin, met eenigen kopergloed, ongeteekend, de voorvleugels tegen den binnenrand wat bleeker, met bruingele franje, die der achtervleugels als boven.

Voorvleugels met eene aanhangcel, achtervleugels met vrij regten achterrand der middencel waaruit de aderen 3—7 op ongeveer gelijken afstand ontspringen en die door eene gevorkte langsader wordt gedeeld — alles evenals bij *Rugosella*.

Pooten stevig, (de achterscheenen viersporig), licht graauwbruin, als borst en buik, de achterlijfsrug als de achtervleugels gekleurd.

De man van *Rugosella*, die ik sedere mijne beschrijving mede heb leeren kennen, is ook iets kleiner dan het wijfje en de plaatsing van beide soorten in het genus *Hapsifera* Zell. slechts voorloopig. Zij verschillen van *Luridella* door veel kortere sprieten, den minder ruigen kop, door anders gevormde palpen en scherphoekiger voorvleugels.

Java; Tegal. Mr. Lucassen.

6. **Tinea Galeatella.** Mabilie, Miss. Scient. au Cap. Horn, Zool., Insectes, Lepid p. 30 N. 34 pl. III fig. 10. (1888.)

Bovenvermelde beschrijving en afbeelding worden door Lord Walsingham en den heer Durrant, in de Proc. of the Zool. Soc.

of London 1897 p. 117 aangehaald bij *Plutella Cruciferarum* Zeller. Hoewel de, niet vergroote, afbeelding tot dat citaat wel aanleiding geeft en de beschrijving oppervlakkig en onnaauwkeurig mag heeten, hebben wij hier toch werkelijk met eene *Tinea* te doen en wordt zij dan ook door Dr. Staudinger, Hamburger Magelh.-Sammelreise p. 110 (1899), rigtig als zoodanig aangehaald. Eene zelfstandige soort is *Galeatella* echter daarom toch niet, maar een synoniem van *Tinea Familiaris* Zeller. Horae Soc. Ent. Ross. 1877 p. 212. Ik heb namelijk drie exemplaren dezer soort ontvangen uit de Argentijnsche republiek, waar zij door Dr. Weyenbergh bij Cordova zijn gevangen en die met Zeller's naauwkeurige schildering goed overeenstemmen.

Mabille's afbeelding is ook niet kwaad; een mijner voorwerpen gelijkt zeer daarop, alleen is bij dit laatste de eigenlijke middenvlek der voorvleugels duidelijk. Zij is, gelijk Zeller opmerkt, kleiner maar scherper dan bij de verwante europesche *Fuscipunctella* Haworth (*Spretella*). Ook zijn op Mabille's afbeelding de door Zeller vermelde en bij mijn hier besproken voorwerp zeer duidelijke randvlekken niet te zien, zij zijn ook bij een mijner andere voorwerpen zeer flauw; bij beiden is de aan *Cruciferarum* herinnerende iets lichtere, tegen den voorrand der breed donker gezoomde binnenrandstreep met gegolfden bovenrand duidelijk. Minder is dit het geval bij het derde exemplaar dat vrij sterk graauwbruin bestoven voorvleugels heeft.

De beschrijving van *Galeatella* is minder goed dan de afbeelding; zij noemt de voorvleugels: « d'un brun noirâtre tirant sur le roux », iets wat eene verkeerde voorstelling mag heeten.

Familiaris is overigens eene geheel typische *Tinea*.

Plutella Cruciferarum ontving ik ook van Dr. Weyenbergh uit Argentinië.

6. *Adela Sythoffi* m. nov. spec. Pl. 5 fig. 4 ♀.

Twee wijfjes van 21 en 23 mm. vlugt.

Bij de beschouwing van de hier aangehaalde afbeelding wordt

men dadelijk herinnerd aan eene Adela uit de verwantschap van *Croesella* Scop. (*Sulzella* Hübn) en *Associatella* Zell Vleugelvorm en aanleg van teekening zijn als bij deze kleinere soorten; verder zijn ook alle aderen der voorvleugels ongesteeld en de vrouwelijke sprieten tot twee derden dik beschubd en behaard, met dun, draadvormig eindderde. Het aderstelsel der achtervleugels komt echter nader met dat der laatstgenoemde soort overeen; de aderen 6 en 7 zijn namelijk gesteeld, niet 5 en 6 zooals bij *Croesella*.

Kop met sterk binnenwaarts afhellend, vlak, glad beschubd aangezigt; palpen dun, niet langer dan de kop, draadvormig, dun en grof behaard. Oogen weinig breeder dan de helft van het aangezigt. Zuiger duidelijk, met behaarden wortel. Schedel bleekgeel behaard. Sprieten iets langer dan de voorvleugels, tot twee derden sterk behaard en beschubd; aanvankelijk is dit dikke wortelgedeelte bleekgeel, als de kop, dan wordt het donkerder, bruinachtig en zijn laatste zesde is donkerbruin, met bronsglans. Eindderde aanvankelijk wit, later grijsachtig, de tweede helft bruingrijs. Thorax bleekgeel.

Voorvleugels wat langwerpig, hun voorrand in het midden wat vlakker dan op de eerste helft en tegen de punt. Zij zijn tot twee vijfden bleekgeel met bronsbruinen voorrand. Dan komt een rechte dwarsband die aan den voorrand iets breeder is en in cel 16 bijna onmerkbaar ingetrokken. Hij is aan beide zijden afgezet door twee scherpe donkerbruine dwarslijnen, waar tusschen de grond licht paarsgrijs is met gebruiteerd gouden schubben. Aan de wortelzijde is de eerste lijn bruin beschaduwd, wat ongelijk. Het laatste gedeelte van den voorvleugel is donkerbruin, zeer gelijkmatig met gebruiteerd gouden schubben bezet. Franje zwartbruin.

Achtervleugels eenkleurig purperbruin, met lichtere, meer grijze franje. Onderzijde der vleugels met franje donker paars, iets glanzig, de voorvleugels tegen den wortel geelachtig, wat koperkleurig, met gelen dwarsband als boven, maar niet donker afgezet; ook de voorrand der achtervleugels is wat koperkleurig.

Achterlijfsrug bruingrijs, de buik iets donkerder, zonder metaalglans. Borst bruingrijs. Pooten bruingeel, aan de buitenzijde donker-

bruin getint, de achterscheenen op den rug dun behaard, gewoon gespoord, de middensporen langer dan het andere paar.

West Java, Preanger, 15—1800 meter. Van den heer P. F. Sythoff, naar wien ik de soort benoem, ontvangen.

8. **Atteva Modesta** m. nov. spec. Pl. 5 fig. 5. (♂).

Negen exemplaren, van beide seksen; 25—28 mm.

Deze soort, die de grootte heeft van de door Moore in den Catal. of the Lep. of the East Ind. Comp. II p. 300 pl. VII *a* fig. 8 en pl. XIII fig. 11, 11 *a* (1858—9), beschreven en afgebeelde *Atteva Brucea*, komt daarmede ook in alle kenmerken overeen, alleen bezitten de, bij den man mede veel dunnere en korter dan de middenpooten zijnde, ongespoorde achterscheenen geene lange, witte beharing zooals die bij *Brucea* mas aldaar voorkomt; zij zijn glad beschubd.

Palpen wit, op zijde grijsbruin geteekend. Kop wit, de schedel met een grijsbruin dwarsstreepje. Sprietwortel wit, een randje bovenaan en de schaft grijsbruin. Halskraag met matgouden onderen sneeuw witte bovenhelft. Thorax matgoud. Voorvleugels met vrij wel ongebogen voorrand, de punt stomp, de achterrandsrand in het midden iets ingetrokken (bij *Brucea* regelmatig gebogen). Hunne grondkleur is een eigenaardig, geelachtig, iets glanzig grijs wit, eenigszins als ligt beslagen zilver, de voorrand is matgoud, naar binnen vervloeid, aan den wortel breeder; franje matgoud. Teekening ontbreekt. Achtervleugels matgoud, ongeteekend, tegen den wortel iets dunner beschubd (ook in cel 1*b* een weinig). De franjelijijn is donkerder, de franje een weinig lichter dan de vleugel. Onderzijde der vleugels matgoud, de voorvleugels onder den voorrand breed grijsbruin bestoven, de achtervleugels smal.

Achterlijf matgoud, de ringen aan de buikzijde wit geteekend. Borst, voor- en middenpooten, bij het wijfje ook de achterpooten, grijsbruin, iets glanzig, wit geteekend. De mannelijke achterpooten matgoud.

Assam. Van den heer Hamilton ontvangen.

9. **Cryptolechia? Nigricostella** m. nov. spec. Pl. 6 fig. 3 (♀) en fig. 3a (kop met palpen).

Twee wijfjes van 38 en 39 mm. vlugt.

Van deze soort bezat ik sinds lang een slecht geconserveerd wijfje, op Sumatra, in Deli gevangen door den heer Schagen van Leeuwen. In dit jaar echter een zeer goed geconserveerd exemplaar van dezelfde sekse uit de collectie van den heer Heylaerts gezien hebbende, verzocht ik aan Dr. H. W. de Graaf daarvan eene afbeelding te maken en wil thans den vlinder beschrijven.

De soort is verwant aan de Australische Tineïde die ik in deel 21 (1878) van dit Tijdschrift op p. 139 als *Cryptolechia? Effractella* heb beschreven naar een exemplaar van het Leidsch Museum, waarvan Mr. Brants verscheidene schoone en getrouwe afbeeldingen maakte die op pl. 7 fig. 17—25 van het genoemde doel vrij goed zijn gereproduceerd.

Er is een verschil in den vorm der voorvleugels, wier voorrandshoek bij de tegenwoordige soort met eene stompe punt uitsteekt terwijl hij bij *Effractella* stomp-regthoekig is en ook is de voorrand vóór de punt door uitstekende beschubbing wat getand, maar overigens is alles vrij wel hetzelfde, in de eerste plaats het aderstelsel (zie l. c. fig. 24, 25), ook de palpen, alleen is hun middenlid iets smaller, aan de voorzijde wat puntiger (wel gaver), de schubbenkrans op de helft van het eindlid wat kleiner. Sprieten ook draadvormig, niet langer; pooten als bij *Effractella*, ook het lijf. Voorvleugels eveneens met schubbenbosjes, ten getale van vier, op eene langsrij, in het midden van den vleugel en met eene gebogen dwarsrij van kleinere, voor den achterrand.

De soort kan dus zonder bezwaar in hetzelfde genus worden geplaatst; de huisvesting van *Effractella* in *Cryptolechia* was echter slechts zeer voorloopig en eene generieke afscheiding wel noodzakelijk. Het is mij onbekend of de heer Meyrick in zijne geschriften over Australische Tineiden mijne *Effractella* ergens vermeldt. Zoo niet, dan sla ik voer haar en voor de thans beschreven soort den naam *Cononia* voor. Het genus *Loxotoma* Zeller, Linn. Ent. IX p. 383 komt mij voor, althans in vleugelvorm, verwant te zijn.

Wat nu de nadere beschrijving van den vlinder aangaat, zoo is de kleur van kop, palpen, sprieten, thorax en voorvleugels, een donker, vrij zuiver houtgeel. Het eindlid der palpen heeft onder het schubbenbosje een zwarten ring, de voorvleugels zijn hier en daar, vooral tegen den achterrands, op de aderen, wat streperig donkerder, waardoor de gelijkenis op een houtschilfer nog grooter wordt en hunne franjelijijn is fijn donkerbruin. Het meest in het oog loopt echter de zwartbruine kleur van ongeveer het tweede vierde des voorrands. Franje iets bleeker geel dan de vleugel. Achtervleugels iets roodachtiger en bleeker dan de voorvleugels, tegen den wortel lichter, ongeteekend, de franjelijijn fijn donker, de franje als die der voorvleugels.

Achterlijf houtgeel, met zwarte spits. Onderzijde der vleugels bruinachtig okergeel, ongeteekend, alleen de punt der achtervleugels wat donker bestoven. Pooten bruingeel met zwartbruine tarsen.

Sumatra, ook het exemplaar van den heer Heylaerts was van daar, echter zonder nadere aanduiding van vangplaats.

10. Psecadia Eborinella m. nov. spec. Pl. 6 fig. 1. (♂).

Vier exemplaren van beide seksen. 15.—20 mm.

Deze soort reken ik tot *Psecadia*, ondanks eenige kleine verschillen die echter m. i. de plaatsing in het genus niet beletten. Van mijne beschrijving in de Vlinders van Nederland, tweede gedeelte p. 603, wijkt zij af door de fijn en vrij lang bewimperde mannelijke sprieten die tegen de punt driekante leden hebben; de bewimpering is anderhalf maal zoo lang als de breedte van den schaft. Het wortellid der sprieten is omgekeerd kegelvormig, met een bosje uitgespreide haren aan de inplanting.

Verder ontbreekt eene aanhangcel in de voorvleugels wier ader 7 in de vleugelpunt uitloopt en 8 iets er vóór, in den voorrand; ader 2 ontspringt met 3 uit één punt. Ten slotte wil ik alleen nog opmerken dat de middensporen der achterpooten uit een derde van den scheen ontspringen.

Eindlid der palpen iets korter dan 2, spits en met zijne

volle lengte boven den kop uitstekende. Sprietschaft bruingraauw, het wortellid beenkleurig als de palpen, die buitenwaarts onderaan zwartgrijs bestoven zijn. Ook kop en thorax zijn beenkleurig, zoo mede de grond der voorvleugels. Op deze is de voorrandswortel zwart bestoven. Twee zwarte stippen ziet men ook op een derde, een rond zwart vlekje op de dwarsader boven hetwelk zich eene ongeveer driekante dunne zwarte voorrandsbestuiving bevindt. Sporen eener onder den voorrand stomp gebroken zwartgrijze dwarsstreep bemerkt men nog voor den achterrands; de franjelijn en een gedeelte van het aderbeloop zijn fijn donker, bruinachtig. Franje als de vleugel gekleurd.

De achtervleugels hebben dezelfde grondkleur als de voorvleugels maar zijn dun donker bestoven, verder ongeteekend. Franje iets helderder gekleurd; zij is aan den staarthoek nog iets korter dan de helft der vleugelbreedte in cel 1c.

Achterlijf als de achtervleugels gekleurd, bij den man met eene korte staartpluim, bij het wijfje spits met korten eijerlegger.

Onderzijde der vleugels beenkleurig, ongeteekend, de voorvleugels onder den iets lichter voorrand een weinig zwartgrijs bestoven.

Borst, buik en pooten als de vleugels.

West Java, Preanger, 15—1800 meter. Van de heeren Sijthoff en Anthony ontvangen.

11. *Symmoca Albidella* m. nov. spec. Pl. 5 fig. 6 (♂).

Negen mannen van 20—22½ en drie wijfjes van 19, 27 en 28 mm.

Hoewel deze vlinder op het eerste gezicht sterk herinnert aan eene *Psecadia* en in het bijzonder aan *Ps. Ermineella* Wals., Pr. Zool. Soc. of Lond. 1880 p. 90 pl. 12 fig. 7, kan hij toch niet tot *Psecadia* worden gerekend daar de aderen 6 en 7 der achtervleugels niet afzonderlijk ontspringen maar gesteeld zijn, wat op eene nadere verwantschap met het genus *Symmoca* Hübn. wijst. Verschilpunten met dit genus ontbreken ook wel niet — de mannelijke sprieten zijn vrij lang bewimperd, niet bijna naakt, de middencel der achtervleugels is open, hunne aderen 3 en 4 komen niet uit één punt of na bijeen maar zijn lang gesteeld en 5 ont-

springt zeer nabij 3 + 4, niet verwijderd en even onder de helft der dwarsader, in de voorvleugels is ader 11 even lang als 10 en van haar niet verder verwijderd dan 10 van 9 — maar een beter genus, ter opname geschikt ken ik ik niet en de vorming van een nieuw wordt niet volstrekt vereischt.

Palpen sikkelvormig gebogen. tweemaal zoo lang als de kop, lid 2 glad beschubd, iets dikker dan 3, even lang; zij zijn wit, lid 2 is buitenwaarts aan den wortel min of meer zwart bestoven, 3 aan den wortel, om het midden en aan de spits zwart. Schedel eenigszins ruig behaard. Sprieten zoo lang als drie vijfden der voorvleugels, met driekante leden, bij den man vrij lang bewimperd, zwartbruin gekleurd, het wortellid iets dikker dan de schaft, rolrond, zonder haarbosje aan den wortel. Thorax iets plat. Zuiger opgerold. Kop en thorax zijn overigens helderwit.

Voorvleugels met flauw gebogen, schuinen achterrand. De achtervleugels zijn een klein weinig breeder dan het voorste paar; zij hebben een regten voorrand, eene duidelijke punt, een gelijkmatig gebogen achterrand en een regthoekigen, stompen staarhoek. De franje is aldaar iets langer dan een derde der vleugelbreedte in cel 1c, overigens is hare lengte ongeveer een vijfde der vleugelbreedte. Voorvleugels kalkwit. Men ziet eene fijne zwarte stip aan den wortel, in het midden, eene grootere even onder den voorrandswortel, eene kleine op een vijfde van ader 1. Dan volgen drie stippen op een iets gebogen rijtje. eene vrij groote op twee vijfden van den voorrand met eene kleine op een derde van cel 10, binnenwaarts eene stip juist boven den wortel van ader 5, vervolgens eene geslingerde dwarsrij van 6 of 7 op drie vierden van den vleugel, eindelijk randstippen voor de franje die wit is als de vleugel. Achtervleugels met franje wit, een zweem roodachtig, ongeteekend; alleen ziet men meest uiterst fijne zwarte stippen op de fijne bruine franjelijijn.

Onderzijde der vleugels wit, het voorste paar iets graauwachtig; geene teekening. Achterlijf lichtgrijs. Pooten wit, gewoon gespoord, de buitenzijde der scheenen en die van het eerste lid der achtertarsen dun en grof behaard.

In de voorvleugels is de middencel vrij smal, met vlak gebogen voorrand, achteraan tusschen de aderen 5 en 6 open; 7 en 8 zijn gesteeld en omvatten de punt.

Bij het kleinste wijfje ontbreekt de geslingerde dwarsrij stippen der voorvleugels en zijn ook de andere kleiner dan gewoonlijk.

West-Java; Preanger; 15—1800 meter. Van de heeren Sythoff en Anthony ontvangen.

12. *Ceratophora* (B) *Plutelliformis* m nov. spec. Pl. 6 fig. 4 en 4a.

♂ $13\frac{1}{2}$ mm, ♀ $10\frac{1}{2}$ —11 mm.

Bij deze soort zijn de aderen 2 en 3 der voorvleugels gesteeld en de middencel der achtervleugels is gesloten. Zij behoort dus tot de afdeeling B van het genus *Ceratophora* von Hein., zooals het door mij is beschreven in de Vlinders van Nederland, *Microlepidoptera* p. 613.

Vergeleken met de welbekende *Cer. Cinerella* L., is de punt der voorvleugels stomper, hun achterrands rand regtstandiger, iets gebogen en het eindlid der, overigens eveneens gevormde palpen iets korter, zijnde het niet ten volle zoo lang als lid 2.

Sprieten donkerbruin; zij zijn bij beide seksen naakt, aan den wortel draadvormig, verder worden de leden iets driekant. Palpen glad beschubd; zij zijn buitenwaarts aan den wortel bruin, verder bleekgeel, behalve de tweede helft van het eindlid die ook bruin is. Kop bleek okergeel, ook de thorax in het midden, de schouderdek-sels donkerbruin.

Voorvleugels donkerbruin, het binnenrandsderde bleek okergeel op eene wijze die eenigszins aan de vleugelteekening van de bekende *Plutella Cruciferarum* Zell. herinnert. De gele binnenrand heeft namelijk een eenigszins oneffen bovenrand en verbreedt zich juist aan den staarhoek driehoekig. Daarboven ziet men nog een geel stipje op het midden van den vleugel, even voorbij de helft en een op vijf zesden van den voorrand. Franjelijn bijna zwart, de franje grijs, aan den wortel een weinig geel.

Achtervleugels grijs, bij den man wat lichter dan bij het wijfje en de franje iets donkerder. Onderzijde der vleugels ongeteekend, de voorvleugels iets bruinachtig en de geheele franje donkergrijs.

Achterlijf grijs, ook de pooten; deze een weinig bleekgeel geteekend.

Java; Pekalongan. van den heer W. van Deventer ontvangen.

13, *Ceratophora* (B) *Tristella* m. nov. spec. Pl. 6 fig. 2 ♀.

Acht meerendeels gave en frissche exemplaren van beide seksen. 13—14 mm.

Deze soort zou eene typische *Gelechia* uit de verwantschap van *Infernalis* Herr-Sch. zijn ware het niet dat ik eenige m. i. belangrijke afwijkingen moest constateeren. De aderen 2 en 3 der voorvleugels komen namelijk, kort gesteeld, uit $\frac{9}{10}$ van den binnenrand der middencel en dit, gepaard aan den vorm der voorvleugels, doet mij besluiten, haar liever in *Ceratophora*, afd. B (Snellen. Vl. v. Ned., Microl. p. 614) te plaatsen, hoewel het middenlid der palpen rijkelijk breed is en de bouw van het dier wat plomp. Eene afwijking, zoowel van *Gelechia* als van *Ceratophora* is daarin gelegen, dat de aderen 7 en 8 der voorvleugels zeer lang gesteeld zijn en ader 7 eigenlijk in de vleugelpunt, niet in den voorrand, uitloopt.

Sprieten ruim twee derden zoo lang als de voorvleugels, van af iets voor de helft met gaandeweg duidelijker wordende driekante leden, bij den man zeer kort bewimperd, bij het wijfje naakt; het wortellid omgekeerd kegelvormig. Middenlid der palpen tot den schedel reikende, op de helft ruim een derde zoo breed als lang, glad beschubd, het eindlid zoo lang als lid 2; kleur donker graauwbruin, aan de binnenzijde lichter. Zuiger opgerold. Kop glad beschubd, het aangezicht bruinachtig grijs, de schedel bijna zwartbruin, ook de thorax.

Voorvleugels naar achteren niet verbreed, de voorrand tegen de vrij duidelijke, stomphoekige punt iets ingedrukt, de achterrandsnaauwelijks gebogen, regtstandig, de staarhoek duidelijk. Hunne kleur is roetzwart, tegen het midden van den voorrand een weinig lichter, bruinachtig. Van teekening ziet men slechts flauwe sporen. Zij bestaat uit twee zeer onduidelijke zwarte langsstrepen op het midden van den vleugel waarvan de bovenste door twee lichter

bruine plekjes wordt afgebroken en de onderste door cel 1b loopt. Geene lichte dwarsstreep of tegenvlekken, ook geene randstippen, de franje nog iets zwarter dan de vleugel.

Achternvleugels grijs, het donkerst tegen de punt, de franjelijijn zwartgrijs, even smal de wortel der franje, geelachtig. Achterlijf zwartgrijs, weinig lichter dan de thorax.

Op de onderzijde zijn de vleugels donkergrijs, vooral tegen den buitenrand, de achternvleugels iets lichter dan boven; pooten, borst en buik donkergrijs, de laatste met eene breede, lichtere middenlangsstreep.

Eerste toestanden onbekend.

Java, omstreken van Batavia. Door Mr. Piepers gevangen.

14. **Gelechia Viridella** m. nov. spec. Pl. 5 fig. 10 (♀), fig. 10a (kop met palpen).

Een gaaf en frisch wijfje van 18 mm.

Alles wel beschouwd hebbende, geloof ik toch deze soort, waarvan mij de man onbekend is, althans voorloopig, in het genus *Gelechia* Zeller te moeten plaatsen. De vorm der voorvleugels is wel afwijkend en overeenkomende met dien van *Gelechia Hybisci* Stainton, Trans. Ent. Soc. of Lond. V p. 117, het middenlid der palpen heeft bovenaan de achterzijde eenige beharing, waardoor het aldaar breeder schijnt dan bij voorbeeld bij de even groote *Gelechia Turpella* Wien. Verz. en de gesteelde aderen 7 en 8 der voorvleugels omvatten de vleugelpunt, zooals zij dit bij het genus *Gonia* v. Hein. moeten doen, maar de punt der voorvleugels is niet sikkelvormig omgebogen en het middenlid der palpen niet dun zooals het geval moet zijn bij de, mij alleen uit de beschrijving bekende *Gonia Pudorina* Wocke.

Palpen sikkelvormig gebogen, het middenlid vrij dik, iets breeder dan de doorsnede der oogen, in het midden het breedst, doch naar boven, om de reeds vermelde reden, weinig versmald; lid 1 en 2 zijn licht goudbruin, bovenaan meer zwartbruin, ook de haren aan den bovenkant der achterzijde. Eindlid iets korter dan lid 2, glad beschubd, spits, onderaan bruin, overigens grijswit met eenige don-

kere schubben. Aangezigt, schedel en voorhoofd met eene korte beharing die tusschen de sprietwortels op het voorhoofd als eene korte, stompe kuif uitsteekt. Zij is op de zijde zwartbruin, aan den voorkant groen, als de schedel. Zuiger en bijoogen aanwezig. Sprietten draadvormig, zoo lang als drie vierden der voorvleugels, draadvormig, het gewoon gevormde wortellid bruin, de schaft grijswit, zwart geringd.

Thorax en voorvleugels, wier vorm uit de afbeelding te zien is, zijn groen, de laatsten zijn tegen den voorrand iets witachtig en hebben op het midden van dezen eene smalle, langwerpige driekante zwartbruine vlek met korteren achterrand en eene fijne, iets ongelijke zwartbruine franjelijne die om de vleugelpunt heengaat. Franje bleekrood, met twee donkere deelingslijnen, de dikste op een derde. Achtervleugels onder de vrij spitse punt zonder uitsnijding, de achterrand tusschen aderen 2—4 stomphoekig gebroken, de franje aan den staarhoek twee vijfden zoo lang als de vleugelbreedte in cel 2. Zij zijn eenkleurig donkergrijs met iets lichtere franje die aan de inplanting haarfijn roodachtig wit is.

Onderzijde der vleugels donkergrijs, iets koperkleurig; de voorrand der voorvleugels (haarfijn) en de franje bleek kaneelbruin, deze met twee donkere deelingslijnen. Borst, pooten en achterlijf bleek kaneelbruin, het laatste tweemaal zoo lang als de binnenrand der achtervleugels, met weinig gewelfden rug.

De aderen 2 en 3 der voorvleugels ontspringen, kort gesteeld, iets voor den staarhoek der middencel en loopen, een weinig gebogen, in dien van den vleugel uit. Ader 4 uit, 5 een weinig boven het onderende der rechte dwarsader, 6 uit haar bovenste vierde, 7 + 8 uit den iets afgeronden voorrandshoek, 9, 10 en 11 even ver van elkander uit het laatste derde van den voorrand der middencel. In de achtervleugels ontspringt ader 2 iets voorbij drie vierden van den binnenrand der middencel, 3—4 en 6—7 komen uit een punt uit den staarhoek en de spits der dwarsader, 5 uit haar midden.

Pooten gewoon gevormd en gespoord, de middensporen op de helft. Java; Buitenzorg; Mr. M. C. Piepers.

15. **Anacampsis Lamprostoma** (Gelechia) Zeller, Isis 1847 p. 851. — Herr.-Sch., Syst. Bearb. V p. 190, 197 fig. 564 (1852—5) — Stainton, Tin. of South Eur. p. 9, 36 (1869). — Walsingham, Trans. Ent. Soc. of Lond. 1891 p. 94.

Gelechia Zulu Walsingham, Trans. Ent. Soc. of Lond. 1881 p. 261.

In eene bezending Lepidoptera van Java (Pekalongan), die ik aan de welwillendheid van den heer W. van Deventer te danken heb, bevond zich ook een wijfje dezer soort.

Lord Walsingham vermeldt *Lamprostoma* uit West- en Zuid-Afrika en Indië. Haar gebied blijkt nu door de ontvangst van het Javaansche exemplaar nog verder uitgebreid te zijn.

16. **Snellenia Fuscadinella** m. nov. spec. Pl. 5 fig. 8 (♀) en 8a (kop).

Een wijfje van 18 mm.

Door Lord Walsingham is in de Trans. of the Entom. Soc. of London, 1889 p. 1 enz., eene belangrijke Monographie gepubliceerd over de genera, die *Tinaegeria* Walker met *Eretmocera* Zeller verbinden. Voor deze genera (*Tinaegeria* Wlk., Wlsm., *Snellenia* Wlsm., *Pseudaegeria* Wlsm., *Oedematopoda* Zeller en *Eretmocera* Zeller), worden door den auteur, l. c. pag. 4, de volgende gemeenschappelijke kenmerken opgegeven.

1°. Sprietschaft, behalve aan wortel en punt, min of meer dik en ruw beschubd.

2°. De achtervleugels min of meer doorschijnend.

3°. Midden- en achterscheenen min of meer dik beschubd boven en om de lange sporen.

4°. Ligchaam gewoonlijk plat, dikwijls bont gekleurd en op zijde met uitstekende schubben.

5°. Voorvleugels lang en smal, hun voor- en binnenrand ongeveer regt en tot voorbij het midden evenwijdig, de punt stomp.

Van deze genera hebben de drie eerstgenoemde breedere achtervleugels wier franje korter is dan de vleugelbreedte in cel 1c, de beide andere vrij smalle en spitse met franje die op de genoemde plaats merkbaar langer is dan de vleugelbreedte. Deze vijf genera

schijnen mij toe, ondanks den habitus, niet zoo zeer de Sesiidae met de Tineiden te verbinden, want de binnenrandsader der voor- en de costaalader der achtervleugels zijn zeer duidelijk, als wel tusschen Gelechia en Pancalia in te staan, wat ook blijkt uit de lange, spitse, sikkelvormig gebogen lipvoelers, de zeer rudimentaire bijpalpen en de verdikte sprieten. Tot een van de drie eerstgenoemde genera en wel, uithoofde van de ongesteeld, evenwijdig loopende aderen 6 en 7 der achtervleugels en hunne gesteelde aderen 3 en 4, tot Snellenia Wlsm., behoort de, naar een fraai wijfje, door Mr. Piepers op Java gekweekt, ter aangehaalde plaatse afgebeelde vlindersoort. Zij wijkt af van de zes, door Lord Walsingham beschreven soorten, door onverdikte sprieten (die echter welligt in de andere, mij onbekende sekse dit kenmerk bezitten, en door de eenkleurig graauwbruine, ongeteekende voorvleugels. Ook is de achterrandsader der achtervleugels wel wat meer gelijkmatig gebogen dan bij de, naar eene schoone teekening van Mr A. Brants in de Transactions op pl II afgebeelde *Snellenia Coccinea* Wlsm.

Sprieten met graauwbruine wortel- en witte punthelft. Palpen tweemaal zoo lang als de kop, sterk sikkelvormig gebogen, glad beschubd, het middenlid bijna even lang als lid 3, maar weinig dikker dan dit, dat spits toeloopt. Zij zijn okergeel, met bruinachtig getinte tweede helft. Aangezigt en zuiger okergeel; schedel donker graauwbruin, glad beschubd, iets bronskleurig. Thorax evenzoo. Voorvleugels aan den wortel een weinig blaauwglanzig, verder graauwbruin, naar achter met bronsglans, de franjelijn zwart, de franje donkergrijs. Achtervleugels ongeveer zoo breed als de voorvleugels, eenigszins den Gelechiden-vorm naderende, hunne franje in cel 1c nog iets korter dan de vleugelbreedte. Zij zijn tot twee derden doorschijnend, alleen op een gedeelte van het aderbelloop (op de zeer fijne aderen 1a, 1b en de eerste helft van 1c niet), graauwbruin beschubd, evenzoo, in toenemende mate, op het laatste derde. Franjelijn zwartbruin, ook de wortel der franje, van den staarthoek tot ader 5, verder niet, het overige der franje donkergrijs.

Achterlijfsrug graauwbruin, een uiterst flauw dwarsstreepje aan

den achterrand van ring 2, twee stippen op de ringen 4 en 5 en de spits van het lijf onzuiver bruingeel

Onderzijde der voorvleugels aan den voorrandswortel met eenige dikkere beschubbing, in cel 1a smal vuilwit, overigens wat bleeker dan boven. Achtervleugels (met gedeeld vleugelhaakje), als boven, de voorrand echter ook graauwbruin.

Borst, buik en pooten okergeel, de achterscheenen op den rug met een graauwbruin vlekje tegen den wortel en ook aldaar tusschen de lange sporen evenzoo.

Vleugeladeren zooals Lord Walsingham die, l. c. bij fig. 4 afbeeldt.

Java, Buitenzorg. Mr. Piepers.

17. *Limnaecia Xylinella* m. nov. spec. Pl. 6. fig. 5 (♂).

Vijf exemplaren; vier mannen van 13, $13\frac{1}{2}$, een wijfje van $14\frac{1}{2}$ mm.

Deze soort kan, althans zonder groot bezwaar, voorloopig wel in het genus *Limnaecia* worden gehuisvest. De vorm der palpen is dezelfde, ook de lengte, het eindlid wat langer dan lid 2, dat iets meer naar boven verbreed is dan bij *Phragmitella* maar even glad beschubd. Sprieten geheel als *Phragmitella*, ook de kop en de vorm der voorvleugels. De vorm der achtervleugels wijkt een klein weinig af daar hun achterrand niet zoo gelijkmatig is gebogen maar voorbij de helft minder, waardoor de vleugelvorm puntiger wordt. Voorvleugels met 12 aderen, 7 en 8 in den voorrand. In de achtervleugels zijn niet, zooals bij de vermelde Europesche soort, alle aderen ongesteeld en ader 8 lang, maar 6 en 7 zijn gesteeld, de vleugelpunt omvattende en 8 is kort. Ook zijn de aderen 2—5 korter dan bij *Phragmitella*, Pooten niet afwijkende.

Palpen donker grijsgeel, ongeteekend; evenzoo de sprieten, kop en thorax. Grondkleur der voorvleugels in denzelfden tint, houtkleurig. Zij zijn van den wortel af tot bijna aan de punt, langs de voorrand geteekend met vijf of zes zeer schuine lijnen die een weinig donkerder zijn dan de grond en waarvan de beide laatsten soms, maar niet altijd, onder anderen niet bij het afge-

beelde exemplaar, aan de buitenzijde wit zijn afgezet. Op het midden van den vleugel ziet men nog twee of drie langslijnen van dezelfde kleur benevens twee zwarte, de achterrand is van af het begin der franje grijswit gezoomd tot in de vleugelpunt en deze geteekend met een onderaan open zwart kringetje, twee zwarte langslijnen en eene stip bevattende.

Achternvleugels donkergrijs. Geheele franje lichter dan de vleugels, een zweem roodachtig, ook op de onderzijde der vleugels die donkergrijs en ongeteekend, iets glanzig is.

Achterlijfsrug donkergrijs. Borst, buik en pooten donker graauwgeel.

West-Java. Preanger, 15—1800 meter. Van den heer P. T. Sythoff ontvangen.

Ik wil hier nog aanteekenen dat de heer E. Meyrick, in de *Proceedings of the Linnean Society of New South Wales* 1897 p. 358 enz. 17 Australische soorten van het genus *Limnaecia* beschrijft, waaronder ook onze europesche en inlandsche *Phragmitella* die hij mede van Noord-Afrika vermeldt en die dus zeer wijd verbreid blijkt te zijn. De overige 16 zijn allen nieuw maar geene is verwant aan *Xylinella*.

18. **Pammeces Zehntneri** m. nov. spec. Pl. 6 fig. 6 (♂) en fig. 6a (kop met palpen).

Een man van 10 mm.

Om de zeer lange en smalle vleugels, de sikkelvormig gebogen spitse lipvoelers wier middenlid eene lange, maar ijle beharing heeft en de sprieten, die een vierde langer zijn dan de voorvleugels, kan deze soort wel in het genus *Pammeces* Zeller, Stett. Ent. Zeit. 1863 p. 152 worden geplaatst. Bijpalpen ontbreken evenals daar en de zuiger is kort. Verschilpunten worden gevonden in het minder uitstekende voorhoofd, het minder duidelijk omgekeerd kegelvormige en ook kortere wortellid der sprieten, wier naakte, draadvormige schaft van gewone dikte is, het langere achterlijf, de bijna gladbeschubde scheenen en niet spitse maar stompe, afgeronde voorvleugelpunt. Verwant is ook wel het genus *Otonoma* Meyrick, Proc. Linn. Soc. of New South Wales 1897 p. 358,

met sprieten die vier vijfden zoo lang als de voorvleugels en kort bewimperd zijn, met eene kleine buiging en verdikking boven den wortel onder welken men ook een lang, dun uitsteeksel ziet. Tot eene generieke afscheiding van *Zehntneri* wensch ik echter nog niet over te gaan.

De kop is een weinig plat, het aangezicht iets breeder dan de oogen, de schedel niet geheel en al glad beschubd. Lipvoelers tweemaal zoo lang als de kop, sikkelvormig gebogen, dun; lid 2 aan de voorzijde met eene ijle lange beharing, het eindlid is zoo lang als lid 2, spits. Overigens zijn het achterhoofd en de schedel vermiljoenrood, het voorhoofd en aangezicht wit, het laatste met twee roode vlekjes, de palpen wit, de beharing van lid 2 grijs. De sprieten, die reeds hier boven werden beschreven, zijn bleekbruin. Halskraag vermiljoenrood, ook de thorax, deze wat kort, met een wit vlekje.

Voorvleugels ruim 7 maal zoo lang als breed, van even voorbij den wortel af tot bijna aan het eind met evenwijdige randen. Zij loopen spits toe doch de vorm der beschubbing, die zich een weinig over den wortel der franje verbreidt, doet de punt afgerond schijnen. Grondkleur der voorvleugels vermiljoenrood, aan voor- en binnenrand telkens met drie, flauw geelachtig witte vlekjes of streepjes, zooals op de afbeelding is voorgesteld. Van het derde binnenrandsvlekje gaat een fijn, gebogen streepje omhoog dat tegen een kort zwart langslijntje onder den voorrand stuit. Voorrand even voor de punt met een binnenwaarts gerigt schuin zwart streepje; achterrandsrand met een wit, op den wortel der franje en deze en daarachter met een rood dwarslijntje. De franje is overigens bleekbruin, iets grijsachtig.

Achternvleugels nog smaller dan de voorvleugels, bijna 8 maal zoo lang als breed, spits, de binnenrand iets gebogen. Zij zijn, evenals de franje die op de breedste plaats bijna zes maal zoo lang is als de vleugelbreedte op de helft, donkergrijs, ongeteekend. Onderzijde der vleugels grijs.

Pooten geelwit, de scheenen aan de buitenzijde met eene zwarte vlek; tarsen iets langer dan de scheenen, dun, glad beschubd,

wit, zwart geringd. Sporen gewoon, twee aan de midden- vier aan de achterscheenen, wit, met een zwart vlekje.

Achterlijf anderhalf maal zoo lang als de achtervleugels met franje, in eene korte, stompe staartpluim eindigende.

Van het aderstelsel der vleugels kan ik niets zeggen.

Een zeer frisch en gaaf, met zorg behandeld exemplaar van dit schoone vlindertje heb ik aan de welwillendheid te danken van Dr. L. Zehntner die het op Oost-Java ving en naar wien ik zoo vrij ben, de soort te benoemen.

19. **Pyroderces Leucatella** m. nov. spec. Pl. 6 fig. 9 en fig. 9a.

Een paar, de man $12\frac{1}{2}$, het wijfje $14\frac{1}{2}$ mm.

Onder de Tineinen met lancetvormige vleugels en lange, be-slist sikkelvormig gebogen palpen is er eigenlijk geen geheel en al juist voor de opname dezer soort geschikt. Het best zoude passen het genus *Proterocosma* Meyrick, Trans. Ent. Soc. of London 1886 p. 293, doch daar dit door den auteur in de Proc. of the Linn. Soc. of New South Wales 1897 p. 341 met *Pyroderces* Zeller wordt vereenigd, plaats ik mijne nieuwe soort ook daarin, op-merkende dat het laatstgenoemde genus mij inderdaad nog het meest geschikte voorkomt; de geheele bouw van het dier heeft veel overeenkomst met die de van eenige soort waaarop Zeller het genus grondde (de Zuid-Europeesche *Argyrogrammos* Zell.), alleen zijn de lipvoelers (onderkaaksvoelers of bijpalpen ontbreken), nog iets langer en dunner, lid 2 is naar boven minder verbreed, aan de voorzijde geheel glad en het, omgekeerd kegelvormige, wortellid der sprieten slanker. De schaft van deze is naakt, tot over de helft bijna draad-vormig, dan worden de leden duidelijker afgescheiden, bijna driekant.

Kop glad beschubd, grijswit; palpen evenzoo, lid 2 aan de buitenzijde tot over de helft donkergrijs, bovenaan met een zwart vlekje, lid 3 aan de inplanting zwart, voor de spits met zwarten ring. Sprieten lichtgrijs, ook de thorax, het achterlijf iets bruin-achtig aan den rugwortel, verder grijs.

Voorvleugels lang en smal, met flauw, doch duidelijk gebogen voorrand, in het midden vijf tot zes maal zoo lang als breed, de

punt spits. Hunne kleur is bijna zwart, iets grijsachtig, aan den wortel een weinig lichter; eene langwerpige driekante streep op het midden van den achterrand is witgrijs. Helderwit zijn de volgende fijne teekeningen: Op een vierde (iets verder) eene gebogen, onderaan tot een driekant vlekje verbreedte dwarslijn, eene fijne stip daarachter, twee convergeerende langslijntjes op het midden van den vleugel, twee paren voorrandsstreepjes boven het witgrijs op den achterrand, een dwarsstreepje aan de wortelzijde daarvan op den binnenrand en een fijn lijntje dat in de vleugelpunt uitloopt. Franje lichtgrijs, naar de vleugelpunt toe iets witter.

Achternvleugels nog smaller dan de voorvleugels, spits, grijs, met lichtere franje.

Onderzijde der vleugels glanzig licht grijs met iets lichtere, dofle franje.

Pooten aan de binnenzijde witgrijs, buitenwaarts donkergrijs; de achterscheenen gewoon gespoord, op den rug behaard.

In de vleugeladeren merk ik geen verschil op met *Argyrogrammos*.

West-Java, Preanger, 14—1600 meter. Van den heer P. T. Sythoff ontvangen.

20. *Pyroderces Bicolorella* m. nov. spec. Pl. 6 fig. 8.

Een gave man, van $11\frac{1}{2}$ mm. vlugt.

Deze onbeschreven soort huisvest ik, evenals de voorgaande, mede in het genus *Pyroderces*. Zij heeft met *Leucatella* veel overeenkomst, de palpen zijn geheel gevormd zoo als daar, grijswit gekleurd, ook de sprietschaft, deze is bleek bruingeel, het omgekeerd kegelvormige wortellid is iets korter en wit; kop glad beschubd, sterker gewelfd dan bij *Leucatella*, ook wit gekleurd. Thoraxrug donkergrijs, aan de voorzijde in het midden grijswit.

Voorvleugels smaller dan bij *Leucatella*, in het midden bedraagt de breedte slechts een achtste van de lengte. Tot drie vijfden is de kleur zwartbruin, met schuinen, iets ongelijken achterrand en iets wit geteekenden binnenrand. Vervolgens wordt de grond wit, eenigszins bruinachtig gemengd, met eenige zeer fijne grijze voorrandsstreepjes en aan den binnenrand, juist waar aldaar het zwart-

bruin eindigt, met een zwart, bruingrijs gerand langsstreepje dat met drie glanzig zilveren stippen versierd is. Franje licht bruingrijs, onder de vleugelpunt met eene groote witte plek.

Achternvleugels even smal als bij *Leucatella*, grijs; de franje om de vleugelpunt geelwit, overigens grijs.

Onderzijde der vleugels donkergrijs, glanzig, tegen de punt wit, vooral de voorvleugels. Franje licht bruingrijs.

Achterlijfsrug aan den wortel donkergrijs, dan op twee ringen bruingeel, vervolgens weder donkergrijs, met grijswitte spits. Buik grijswit.

Achterscheenen met vier sporen, op den rug behaard. De pooten overigens grijswit, met donkergrijs geringde tarsen.

Het voorkomen van den geheelen vlinder doet sterk aan *Tinea Tapetzella* denken.

Java, Tegal, Simpar; van Mr. Lucassen ontvangen.

21. Batrachedra Coriacella m., nov. spec. Pl. 6 fig. 7 (♂) en fig. 7a (kop).

Twee gave mannen, van 11 mm. vlugt.

Deze soort plaats ik in het genus *Batrachedra*, hoewel de vleugelvorm en het geheele voorkomen bijna meer aan eene verwantschap met *Pyroderces Argyrogrammos* Zeller herinneren. Het middenlid der lipvoelers is echter naar boven niet verbreed en zodoende komt de vlinder wat dit kenmerk betreft, dat ik voor belangrijker houd, meer overeen met het genus *Batrachedra*, in het bijzonder met *Ledereriella* Zell., met wie hij ook het lange wortellid der sprieten gemeen heeft. Dit is bij *Batr. Praeangusta* en *Pinicolella* niet langer dan een paar leden van den schaft, bij *Ledereriella* en *Coriacella* ongeveer zoo lang als zes sprietleden. Een verschil met alle drie de genoemde soorten is gelegen in den sprietschaft die bij haar tot de spits haarvormig blijft, terwijl bij *Coriacella* de leden reeds na het eerste derde driekant worden. Het middenlid der palpen is bij *Coriacella* duidelijk dikker dan het eindlid, nog iets meer dan bij *Praeangusta*, terwijl het bij *Ledereriella* en *Pinicolella* niets dikker is; het eindlid is iets langer dan het middenlid, even-

als bij *Ledereriella* en *Praeangusta*. Bij *Pinicolella* is het daarentegen iets korter dan lid 2. Sprieten twee derden zoo lang als de voorvleugels, het wortellid bruingeel, de schaft grijswit, op den rug wat ongelijk zwart gestippeld. Kop iets ruw beschubd, bij pas uitgekomen, *geheel* ongeschonden exemplaren misschien wel geheel glad, bruingeel. Palpen grijswit en bruingeel geringd, lid 3 vóór de spits zwart. Thorax bruingeel, evenzoo de grondkleur der voorvleugels. Deze zijn ongeveer zes maal zoo lang als breed, spits en worden, na het eerste derde, zeer langzaam smaller. Hun grond is lederkleurig bruingeel met drie rijen onduidelijke zwarte stippen. De eerste op een derde, loopt schuin buitenwaarts, de tweede, op de helft, evenzoo binnenwaarts, de derde ligt op het eind van den binnenrand en zij zijn allen afgebroken wit afgezet, de eerste aan de buitenzijde en het meest, de tweede wortelwaarts, de derde tegen den voorrand. Franje bruingrijs, aan de vleugelpunt met eene kleine bruingele beschubbing die zwart gedeeld is.

Achtervleugels 7—8 maal zoo lang als breed, dus even smal als bij *Praeangusta* en de beide andere, bovengenoemde soorten, de franje in het midden ook zesmaal zoo lang als de vleugelbreedte. Zij zijn grijs, met iets bruinachtige franje die bij den voorrand een fijn zwart pluimpje vertoont.

Onderzijde der vleugels donkergrijs, de wortelhelft der voorvleugels zwartachtig bestoven. Borst, buik en pooten grijs, eenigszins grijs-wit gevlekt, de tarsen op den rug zwart; sporen gewoon, de binnenste middenspoor der achterscheenen dubbel zoo lang als de buitenste.

West-Java; Preanger, 15—1600 meter. Van den heer P. F. Sythoff ontvangen.

22. **Ideostoma Miraculosa** Frey (Metamophora), Stett. Ent. Zeit. 1878 p. 277.

Ideoglossa Bigemma Walsingham, Tr. Ent. Ent. Soc. of Lond.

1881 p. 273. pl. 13 fig. 42. — *Idiostoma id.*, Trans. Amer. Ent. Soc. p. 199 (1882).

Op de aangehaalde plaats is door Frey eene merkwaardige, zeer smalvleugelige Tineine uit Texas, N.-Amerika, met sikkelvormig gebogen palpen beschreven die eenigszins verwant is aan het genus *Cosmopteryx* maar zich bijzonder onderscheidt, doordat de achtervleugels eveneens gekleurd en geteekend zijn als de voorvleugels. Lord Walsingham publiceerte later eene tweede soort, die tot hetzelfde genus behoort, van Zuid-Afrika, als *Ideoglossa Bigemma* maar, later ontdekkende dat zijn genus *Ideoglossa* synoniem was met *Metamophora* Frey en tevens, dat laatstgenoemde naam reeds vroeger was gebezigd, veranderde hij den naam van het genus in *Idiostoma*.

Door den insektenhandelaar Heyne uit Leipzig, ontving ik in 1882 of 1883 eenige Noord-Amerikaansche Tineïnen uit Dallas, Texas, uitstekend geprepareerd en afkomstig van Boll, den medewerker van Professor Frey. Daarbij was ook een voorwerp van *Miraculosa* Ik heb sedert lang vermoed, dat *Bigemma* Walsingham wel een synoniem van Frey's soort konde zijn en nu ik in eene bezending kleine Lepidoptera van Java, die ik aan de welwillendheid van den heer W. van Deventer te danken heb, ook een voorwerp eener *Idiostoma*-soort ontvang, twijfel ik niet langer. Het Javaansche voorwerp is wat kleiner dan dat uit Texas maar anders vind ik geen verschil, ook niet met de beschrijving van *Bigemma*. Alleen moet ik opmerken dat Frey spreekt van zwarte teekening op de voorvleugels en daarvan kan ik alleen bij het Amerikaansche exemplaar flauwe sporen ontdekken in een paar schubben van die kleur, aan de buitenzijde der zilverglanzige voorvleugelteekening.

In hoeverre *Idiostoma Americella* Walsingham, Trans. Am. Ent. Soc. X, 1882, p. 199 van *Miraculosa* verschilt, kan ik niet beslissen. Ik heb er geene aantekening over gemaakt.

VERKLARING DER PLATEN.

Plaat 5.

Fig. 1, 1 a.	Grapholitha Delectana.	Pag. 72.
» 2, 2 a, b, c.	» Albitibiana	» 69.
» 3, 3 a.	Tortrix Pullatana. *)	» 68.
» 4.	Adela Sythoffi.	» 77.
» 5.	Atteva Modesta.	» 79.
» 6.	Symmoca Albidella.	» 82.
» 7, 7 a.	Hapsifera Corticella.	» 75.
» 8, 8 a.	Snellenia Fuscedinella.	» 88.
» 9, 9 a.	Choregia Lucasseni.	» 74.
» 10, 10 a.	Gelechia Viridella. **)	» 86.

Plaat 6.

Fig. 1.	Psecadia Eborinella.	Pag. 81.
» 2.	Ceratophora Tristella.	» 85.
» 3, 3 a.	Cryptolechia? Nigricostella.	» 80.
» 4, 4 a.	Ceratophora Plutelliformis	» 84.
» 5.	Limnaecia Xylinella.	» 90.
» 6, 6 a.	Pammeces Zehntneri.	» 91.
» 7, 7 a.	Batrachedra Coriacella.	» 95.
» 8.	Pyroderces Bicolorella.	» 94.
» 9, 9 a.	» Leucatella.	» 93.

*) Op deze figuur is de donkere middenband der voorvleugels te onduidelijk.

**) Het middenlid der palpen is iets te smal en de franje der achtervleugels aan den staarthoek te kort.

Snellen van Vollenhoven, S. C. 1901. "Beschrijvingen van nieuwe exotische Tortricinen, Tineinen en Pteophorinen benevens aantekeningen over reeds bekend gemaakte soorten." *Tijdschrift voor entomologie* 44, 67–98.

View This Item Online: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/40953>

Permalink: <https://www.biodiversitylibrary.org/partpdf/14911>

Holding Institution

Smithsonian Libraries and Archives

Sponsored by

Smithsonian

Copyright & Reuse

Copyright Status: NOT_IN_COPYRIGHT

This document was created from content at the **Biodiversity Heritage Library**, the world's largest open access digital library for biodiversity literature and archives. Visit BHL at <https://www.biodiversitylibrary.org>.